

Konoplan

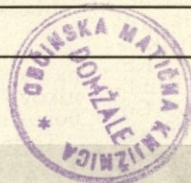
induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXVI.

NOVEMBER 1988

... Ko so Dolgouhčevi otroci še bolj zrasli, se poročili in še sami imeli otroke, so ga vsi klicali dedek Dolgouhec. In ni dolgo trajalo, pa je imel spet čas za razmišljanje. Iznašel je nekaj za dolgočasno jesen: naučil je vnuke, kako pobarvajo liste zlato rumeno, škrlatno rdeče, nežno rožnato in žametno rjavo. Sprehajalci pa so rekli: »Letos je bila zelo močna slana, kajti tako pisani niso bili listi še nobeno jesen...

TEMELJNA KANDIDACIJSKA KONFERENCA

Sredi oktobra je tudi v naši DO potekala temeljna kandidacijska konferenca. Delegati so se zbrali v sejni sobi.

Poslovnik Temeljne kandidacijske konference je obrazložil Ivan Kamenšek, nato pa je konferenca pričela z delom. Delegati so najprej obravnavali predloge možnih kandidatov za člana predsedstva SRS. Izbirali so med naslednjimi kandidati: Igorjem Bavčarjem, Silvo Gorencem, Milico Ozbič, Živkom Pregljem, Ivanom Pučnikom in dr. Ivanom Ribnikarjem.

Največ podpore so dobili naslednji možni kandidati: Igor Bavčar, dr. Ivan Ribnikar in Ivan Pučnik.

Poleg možnih kandidatov za člana predsedstva SRS, so delegati ravno tako evidentirali možnega kandidata za člana predsedstva SFRJ. Konferenca je soglasno podprla naslednje možne kandidate: Cirila Ribičiča, Milana Kučana, Ivana Dolničarja in Jožeta Smoleta.

Na občinski Temeljni kandidacijski konferenci nas je zastopal Stane Juračič.

Pod točko razno pa je tov. Mirjana Kavčič poročala o družbenopolitični situaciji pri nas. Delegati so ob koncu razprave podprli predlog, da se pošlje Predsedstvu SRS dopis, v katerem delavci Induplati izražajo podporo političnemu vodstvu Socialistične republike Slovenije. Njegova vsebina je bila naslednja:

»Z nadaljnjim zaostrovanjem razmer v Jugoslaviji, s poglobljanjem nesoglasij in še posebej s stopnjevanjem pritiskov na demokratične sile, ki se zavzemajo za razvoj jugoslovanske federacije na avnojskih načelih, pri čemer pa sta vedno bolj izpostavljena napadom prav Slovenija in njeno vodstvo, se vedno bolj povečuje zaskrbljenost naših delavcev. Vendar se hkrati krepi naša odločnost, da vztrajamo na začrtani poti. Tako izrekamo polno podporo in zaupanje državnemu in političnemu vodstvu socialistične republike Slovenije.«

OKTOBER — MESEC BOJA PROTI SLADKORNI BOLEZNI V SLOVENIJI

Zakaj toliko govorimo in pišemo o sladkorni bolezni, zakaj celo »meseč boja proti sladkorni bolezni«?

Proti sovražniku, ki ga poznamo, se je lahko bojevali. Sladkorna bolezen se lahko izognemo ali pa jo preložimo za leta in desetletja, če le znamo pravilno živeti, predvsem pravilno jesti.

Sladkorna bolezen je namreč bolezen presnove, je stanje stalno povišanega sladkorja v krvi, kar pa je posledica prirojenih dejavnikov in dejavnikov okolja, kar pogosto deluje skupaj.

Trebušna slinavka, organ, ki leži v zgornjem delu trebušne votline, izloča posebno snov, hormon insulin, ki uravnava prestopanje sladkorja iz krvi v celice telesa. Tega hormona pa včasih ni zadosti, se izčrpa, npr. pri boleznih trebušne slinavke, alkoholikih, pri debelih, pri potomcih ali sorodnikih diabetikov.

Nastane motnja ne samo v presnovi sladkorja oz. ogljikovih hidratov, ampak tudi maščob in beljakovin. Ta motnja lahko dolgo časa poteka brez zunanjih znakov in jo ugotovimo samo ob slučajnem, npr. sistematskem pregledu krvi in urina. Kajti sladkor prehaja tudi skozi ledvice v urin. Tako — s poizkušanjem urina — so bolezen spoznavali že stari narodi, Egipčani pa so jo opisali že l. 1550 pr. n. št. Kasneje so jo imenovali diabetes mellitus, kar pomeni »medeno pretakanje«.

Ko se sladkor v krvi postopno viša, se pojavijo tudi zunanji znaki bolezni: žeja, pogosto uriniranje, utrujenost, hujšanje, povečan apetit, motnje vida, zadah po acetonu.

Bolezen potrdimo s pregledom krvi in urina, nujno je takojšnje zdravljenje. Bolnik potrebuje ustrezno dieto, včasih dodatno zdravljenje s tabletami, tisti pa, pri katerih trebušna slinavka popolnoma odpove, tudi vsakodnevno injekcijo insulina. Težji bolniki potrebujejo nekaj tednov bolnišničnega zdravljenja, pa tudi vsi otroci, pri katerih je ta bolezen sicer redka, vedno pa se zdravijo z insulinom.

Bolnik, ki posluša in se drži nasvetov zdravstvenih delavcev, ki

drži ustrezno dieto, jemlje predpisane tablete ali si daje insulin, s temi ukrepi vzdržuje skoraj normalno višino krvnega sladkorja in tudi živi normalno življenje.

Zaveda se, da bo le tako odložil ali tudi preprečil nastanek poznih zapletov na drobnih žilicah oči, ledvic, živcev in žil in zgodnjo arteriosklerozo. Te spremembe, ki se jih pri sladkorni bolezni najbolj bojimo, vodijo do slepote, odpovedi ledvic, odmrtja prstov nog ali srčne oziroma možganske kapi.

In kaj lahko naredimo v boju proti tej tako hudi, pa tudi tako razširjeni bolezni?

Ima jo 3—6 % prebivalstva na svetu, v Sloveniji imamo registriranih blizu 60 000 bolnikov, v Domžalah 1000 bolnikov s sladkorno boleznijo.

Bolezen se da preprečiti ali za dolga leta odgoditi — za to je potreben samo zdrav način življenja. V prvi vrsti je potreben zdrav način prehrane. To pomeni — da pojemo toliko, kolikor porabimo. Če pa pojemo preveč ali porabimo premalo, vodi to v debelost. In debelost, ki je najbolj pogosta motnja presnove sploh, vodi pogosto v izčrpavanje žleze slinavke in s tem v sladkorno bolezen. Posebno bi morali paziti na normalno telesno težo sorodniki sladkornih bolnikov, žene, ki so rodile nad 4500 gr težke otroke in vsi starejši ljudje. Za vzdrževanje normalne telesne teže je potrebnih pet dnevni, ne preobilnih, nemasnih, obrokov hrane in pa dosti gibanja. Moderni človek preveč sedi in se vozi, premalo hodi in teče. Z gibanjem porabljamo zaužito hrano in krepimo notranje organe in mišice, istočasno pa sproščamo živčne napetosti. Tudi stalne napetosti ali »stres« nam zvišujejo krvni sladkor in tako pospešujejo razvoj sladkorne bolezni in arterioskleroze.

Torej: živimo zdravo, pa se nam tudi sladkorna bolezen ne bo treba bati.

Dr. Kokalj-Limbek Breda
internist
Zdravstveni dom
DOMŽALE

Ob dnevu mrtvih so najmlajši obiskali spomenike in prižgali sveče

OB DNEVU REPUBLIKE
ČESTITAMO
VSEM DELAVCEM,
UPOKOJENCEM
IN POSLOVNIM
PARTNERJEM!

Samoupravni organi,
DPO, vodstvo DO in
uredniški odbor Konoplana

KAKOVOST TKANIN NA NOVIH SULZER-JEVIIH STATVAH

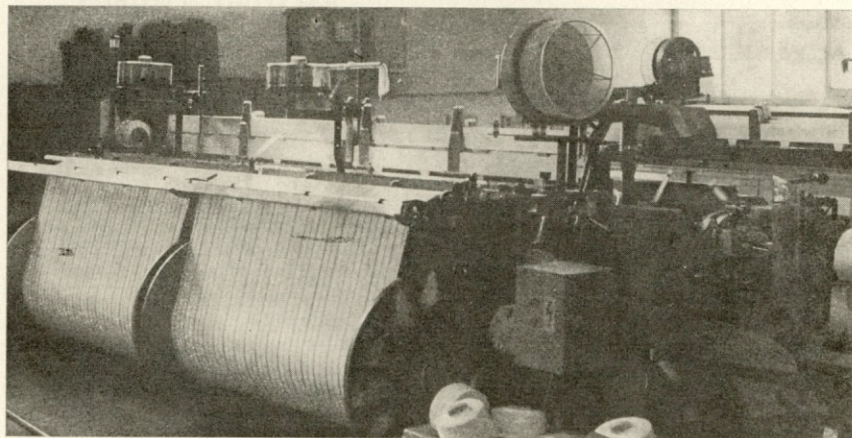
Medtem, ko je na splošno pri proizvodnji tkanin opaziti rahel padec I. kakovosti tkanin, so tkanine stekane na novih statvah SULZER, tkalsko dokaj dobre, saj dosega 96—98 % I. kakovosti. Na teh statvah so napake povprečno redke, vendar se občasno pojavijo tudi v večjem številu npr.: mastni madeži zaradi mazanja, preskočene niti (predvsem pri na novo vložnem), napačno vdete niti, zatkana umazanija.

Pri tkanju markiz so sedaj odpravljene temnejše proge (gostejša tkanina, oz. skosmatene osnovne niti), ki so se pojavljale na starih statvah pri vsaki zaustavitvi. Te temnejše proge so vidne pri presvetlitvi tkanine. Pri starem načinu tkanja so pomenile skoraj naš »zaščitni znak«, ki pa našim kupcem ni ugajal. Prav zaradi tega smo tudi zgubili nekatere kupce, predvsem zunaj Jugoslavije.

Velik problem v tej tkalnici je ČISTOČA. Čistoča z veliko začetnico!

Zaradi visokih obratov prihaja do večjega lomljenja vlakenc na preji, s tem do povečanega nastajanja prahu in usedanja na strojne dele, na navitke preje (za votek), na liste, luči itd.

Potrebno je organizirano in kontinuirano čiščenje stroja in okolice stroja. Pogosto se uporablja odpihovanje prahu tudi za čiščenje

Sulzerji so zelo občutljivi na umazanijo

brda, kar pa povzroči le to, da se oblaki prahu usedajo na sosednje stroje. Odpihovanje bi se smelo uporabljati izključno samo za izpihovanje prahu pri vnosu votka, kamor ni možno priti s sesalcem. S sesanjem prahu je potrebno očistiti vse ostalo, pogosteje tudi zabožke z navitki za votek, krpe s katerimi se pokrivajo zabožki, pod in okoli stroja.

Če bomo uspeli izboljšati čistočo v tej tkalnici, bomo s tem še poboljšali kakovost in povečali produktivnost.

Karolina Puhan

ALI JE IZOBRAŽEVANJE PREPOVEDANO?

V tem šolskem letu sem se vpisal v EKONOMSKO šolo. Šolanje naj bi potekalo v popoldanskem času, in sicer štirikrat tedensko.

Napisal sem prošnjo za enoizmensko delo in jo skupaj s potrdilom o vpisu oddal vodji kadrovske splošnega sektorja. Čakal sem na odgovor. Čas je neizčrpno tekkel, tudi šolanje se mi je že skoraj začelo, zato sem še enkrat stopil do vodje. Rekel mi je, da ekonomistov pri nas ne rabijo, da sem prepozno oddal prošnjo in naj se poskusim zmeniti z obratovodkinjo.

Tovarišica mi je zelo prijazno povedala, da je enoizmensko delo zame nemogoče in naj si poiščem drugo delovno mesto, kjer je to mogoče. Še enkrat sem šel k vodji kadrovske službe, on pa mi je povedal, da takega mesta trenutno ni in da lahko poizkusim v INDUPLATI Radomlje.

Napisal sem prošnjo in jo pustil pri njem. Čez nekaj dni sem ponovno prišel in izvedel, da tudi tam ni nobenega prostega delovnega mesta. Pa ga res ni bilo? Zakaj naj bi po končanem šolanju ostal v tej tovarni, ki ne rabi delavcev s takšno izobrazbo?

Za konec pa še nekaj: »Vaša naloga je, da se učite. Le kdor se uči, bo kaj znal. In le kdor kaj zna, bo lahko koristil domovini.« — Tito

Moja naloga pa je najbrž, da sem tiho, da delam in da čim manj vem. Tako je moje šolanje letos padlo v vodo, toda življenje še ni končano.

Marko Žagar

Čistoča je velik problem v novi tkalnici

Zadnji delavski svet je potekal v sejni sobi DO. Delegati so med ostalimi točkami dnevnega reda obravnavali tudi predlog sprememb vrednosti in sestavljenosti del in nalog ter otvoritve del in nalog,

sprejeli so sklep, da se razpišejo dela in naloge glavnega direktorja, imenovali so inventurne komisije, odpisali so nekaj osnovnih sredstev in obravnavali tri zahteve za varstvo pravic.

Izšla je knjiga Staneta Stražarja, Na bregovih Bistrice.

Vrednost točke v oktobru se poveča s 4,20 na 4,80 din.

RAČUNALNIŠKO INTEGRIRANA PROIZVODNJA — NUJNOST ALI ZGOLJ MODNI TREND

V zadnjih desetletjih se je intenzivno razvila veja tehnike, ki se ukvarja z obdelavo informacij. To področje tehnike smo v preteklosti kar enačili s pojmom avtomatizacija, v novjšem času pa s pojmom računalniška tehnika. Pojem avtomatizacija opisuje določene principe v širšem smislu, saj združuje področje krmilne, merilne in regulacijske tehnike, tehnike prenosa informacij ali telekomunikacije in tehnike strojne obdelave informacij ali računalništva. Osnovno poslanstvo avtomatizacije je v ideji, da je potrebno čim več umskega in težkega fizičnega dela pri proizvodnem procesu prepustiti stroju, da bi tako olajšali delo človeku.

Skratka, uvajati avtomatizacijo v proizvodne procese s pomočjo komponent visoke tehnologije, ki bazira na mikroelektronskih računalniških strukturah. Osnovni cilj uvajanja avtomatizacije je proizvajati boljše, več in ceneje. V kolikor ti smotri niso izpolnjeni, je seveda uvajanje avtomatizacije samo sebi namen in je kot takšno vprašljivo.

Firma Barco iz Belgije je razvila sistem, ki se imenuje SYCOTEX. Le-ta hardwaresko bazira na podatkovni enoti in samem računalniku, ki ima za osnovo obvezno digitalni kompjuter kot so PDP 11 oz. VAX 50 in je zmožen kontrolirati 1024 strojev. Torej lahko in tudi služi kot osnova za celoten CIM koncept.

Software-sko bazira na predilnih, tkalskih, barvalnih, oplemenitilnih, tiskarskih... aplikacijah, ki jih brez težav med seboj povezujemo, tako da obstaja možnost postopnega dokupovanja posameznih aplikacij in tudi postopnega izgrajevanja celotnega CIM sistema. Pri vsem tem je pomembna centralizacija informacij ali centralno zgrajena banka podatkov, ki daje poleg vsega drugega tudi možnost vodilnemu osebju — direktorju, za takojšnjo in najbolj optimalno ter s tem tudi najboljše poslovno odločitev.

Ker je imelo predavanje ing. Huygevalda poudarek na računalniško odprtem tkanju, ki je ta čas za nas najbolj zanimivo, se bom v tem članku omejil samo na CAM sistem v tkalnici.

Stavek je opremljena z lastno podatkovno enoto, ki črpa določene podatke iz mikroprocesorjev, ki so že na statvah ali iz detektorjev, ki so dodatna oprema na starejših strojih. Torej lahko v sistem vključujemo vse vrste strojev ne glede na starost in tip.

Podatkovna enota ima naslednje funkcije:

- a) števec obratov
- b) avtomatično detekcijo zastojev (osnova, vrotek)
- c) ročne deklaracije

Ker vsi zastoji ne morejo biti avtomatično odkriti, lahko tkalec deklarira različne razlage zastojev (da mora priti tehnik k stroju, ker je pokvarjen, da stroj potrebuje vrotek, da ni osnove itd.).

Podatkovne enote za tkalske stroje vključujejo števec obratov s (4) štirimi avtomatičnimi detekcijami in 30 raznih možnosti deklaracij. Deklaracije je možno narediti s preloženim stikalom ali digitalnimi displeji. Avtomatične detekcije so možne s povezavo obstoječih kontaktov na opta izolatorje ali z montažo nadomestnih stikal ali magnetnih detektorjev.

Za moderne stroje z lastnim mikroprocesorjem je Barco razvil podatkovno enoto, ki je preko interfejsa priključljiva na ta mikroprocesor.

TKALSKE APLIKACIJE

— Proizvodna poročila

Proizvodna poročila se lahko izdelujejo avtomatično (na koncu izmene, ob koncu dneva, tedna, meseca) ali pa jih vnašamo preko videoterminala.

Načrt poročila, metode kalkulacij, formule, so seveda popolnoma prepuščene uporabniku glede na njegove potrebe. Z uporabo banke podatkov analitičnega programa, lahko prek menija dobimo vse informacije o tkalcih, o načinu tkanja, o dobaviteljih prej, o mojstrih...

Stroji so lahko grupirani na vsak možen način, vse rezultate lahko primerjamo, kar pomeni — trenutno izmeno s prejšnjo (tedensko in mesečno).

— Planiranje

Za determiniranje števila stavek, ki so potrebne za določeno proizvodnjo nekega artikla, pomaga planerju simulacijski program, ki simulira proizvodni proces.

V sistem je možno vstaviti 10 osnov za vsako stavek, da se lahko ob vsakem času ve za njihov status, kot npr.: osnova na statvi, osnova pripravljena, stojalu, njena lokacija, itd.

Sistem ravno tako natisne potrebne spremljevalne listke in etikete, kar odpravi večino ročnega dela s papirji. Naslednja pomembna funkcija planiranja, je napoved praznjenja osnovnih valjev. Sycotex napove datum in čas za vsako stavek. Ta kalkulacija bazira na izkoristku stroja na vsaki statvi in je terminirana točno z vsemi avtomatičnimi zaustavitvami in ročnimi deklaracijami. Računalnik lahko skalkulira metražo blaga, ki se ga sname s stroja na dan, teden, mesec in nadalje pripravi raport — tabelo za oplemenitilnico. Ravno tako skalkulira potrebo po osnovi in votku na dan, teden... oz. po časovnih zahtevah uporabnika.

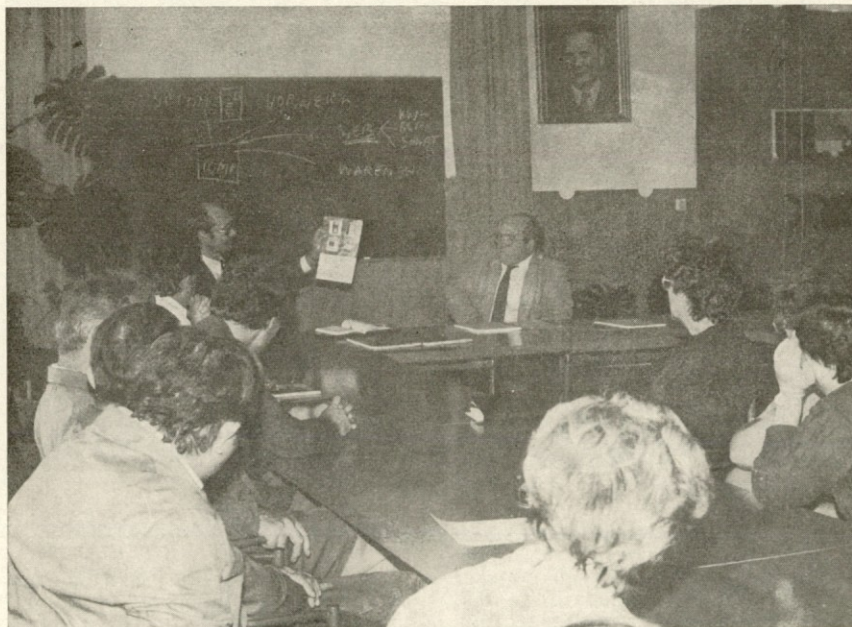
— Analiza

Torej, če še enkrat na kratko pregledamo: Sycotex beleži in spremlja vse pretrge osnov in votka ter vse ročne deklaracije (vzroki zastoja stroja, ki so mehanske narave — kot je menjava osnove, pokvarjen stroj itd.). Nadalje planira, avtomatično beleži kvaliteto in primerja izkoristke stroja in tkalca. Vse navedene funkcije tudi analizira.

Primer:

Vsakdo, ki je prisoten ali dela na statvah, mora vstaviti specifično deklaracijo.

Če tkalka iz katerega koli razloga, ne more ponovno pognati stroja, potem deklarira npr. številko 5, kar pomeni »Pokliči tehnika —

Slušatelji so se v sejni sobi zbrali na predavanju ing. Huygevalda iz Belgije. Govoril je predvsem o računalniško podprtem tkanju

mojstra«. Ko se le-ta pojavi, mora vtipkati št. 6, kar pomeni »Mojster na statvah«. Ista procedura velja tudi v primeru menjave osnove. Vsak zaplet ima svojo specifično deklaracijo in SYCOTEX registrira vse vhodne informacije, da bi naredil poročilo o vseh indirektnih dogajanjih — čakalni in intervencijski čas. Ta funkcija vodi k razjasnjevanju o tem, kdo je odgovoren za zastojni čas in se bo seveda odražala v povečanju izkoristka. Skratka, analize nam omogočajo ugotoviti, kje izgubljam izgubljene procenke izkoristka. To je tiste, ki nam manjkajo do 100 % izkoristka stroja za določen material.

KOMUNIKACIJSKI SISTEM

Le-ta bazira na videoterminalih pri določenih uporabnikih, odvisno od želje uporabnika (obratovodja, nadmojster ali vodja proizvodnje) na velikem video ekranu v tkalnici in na podatkovnih enotah.

Primer:

Talka deklarira prazno osnovo na statvah. SYCOTEX bo nemudoma prenesel to informacijo na veliki video ekran, ki je nameščen v tkalnici, tako da bo mojster takoj seznanjen z delom, ki ga mora opraviti. Se več! Mojster bo lahko prek prilagojene tipkovnice dobil vse informacije o naslednji osnovi (kje je lociran osnovni valj, kakšna je vezava, vdev v liste itd.). Ravno tako pa video ekran deluje kot dispečer, saj tudi prikazuje kakšno je delo in katero je naslednje opravilo različnih teamov (mazači, čistilci, vlažna skupina itd.).

Iz tega lahko zaključimo, da je tak ali podoben komunikacijski sistem izredno pomemben v današnjih tekstilnih tovarnah, kajti tradicionalni mojstrski sistem ne daje vseh informacij, ki jih mojster potrebuje.

Iz sledečih ciljev, ki jih izpolnjuje BARCO CIM koncept ali podobni (minimaliziranje proizvodnega časa, minimaliziranje zaloga, optimiziranje dela, materiala in izkoristka ter namestitvev in uporaba osebja) lahko zaključite ali je CIM koncept le trenutna modna muha ali nujnost — potreba današnjih tekstilnih tovarn, ki so v nenehnem boju s konkurenco na tujem in domačem trgu.

OKRAJŠAVE IN RAZLAGA:

CIM — računalniško (združena) integrirana proizvodnja — pomeni, da so vsi obrati med seboj informacijsko povezani

CAM — računalniško podprta proizvodnja — pomeni, da s pomočjo računalnika dobivamo pomembne podatke iz samih strojev in jih predelujemo v informacije ter te informacije analiziramo oz. jih uporabljamo z namenom proizvajati več, bolje in ceneje.

HARDWARE — vsi mehanski deli računalnika

SOFTWARE — ves programski del računalnika

INTERFACE — vmesnik, ki pretvarja I/O podatke

I — input, O — output

LITERATURA:

1. Mednarodno posvetovanje AVTOMATIZACIJA TEKSTILNIH procesov

2. SYCOTEX — A complete integrated production monitoring system, based on bi-directional communication. BARCO INDUSTRIES

Andrej Čevka

IPI prejica

Luknjica pri luknjici + sapica pri sapici = kombi Otona Križmana.

DOMŽALE JE MALO MESTO,
AL' SE ZA NJEG' ČUJE ČESTO
Domžale je malo mesto,
al' se za njeg' čuje često,
INDUPLATI tu postoji,
i uspehe mnoge broji.

Pitate se, kako znati,
koj' proizvod INDUPLATI,
to se zna več mnoga leta,
zbog odličnog kvaliteta.

INDUPLATI, što god radi,
svoj trud u rad on ugradi,
i svu snagu mašte svoje,
stog zavese, takve boje.

I stolnjake, kažem svima,
INDUPLATI samo ima,
stog želim, da još sto leta,
INDUPLATI uspeh cveta.

Olga NIKOLIC

MLADINA IN IDEOLOGIJA

»Mladina po eni strani izginja kot podrejena družbena skupina, na drugi strani pa se konstruira kot samostojna družbena skupina in nosilka novih družbenih gibanj«, je teza Mirjane Ule, avtorice nove knjige z naslovom *Mladina in ideologija*. Avtorica se v tej knjigi opira na veliko jugoslovansko raziskavo *Položaj, zavest in odrasčanje mlade jugoslovanske generacije*. Raziskava je bila izvedena v letih 1985/86.

Predvsem primerja podatke o slovenski mladini z mladino drugih republik in avtonomnih pokrajin. Posebnosti slovenske mladine, ki so prišle na dan, so pokazale bistvo tako imenovanega slovenskega sindroma. Te izsledke avtorica postavlja v teoretični okvir, ki pove, kaj pomeni danes mladina ne samo v slovenskem in jugoslovanskem prostoru ampak v vsem razvitem svetu na prehodu iz industrijske v poindustrijsko družbo.

Objavljamo nekaj zgovornih in zanimivih odlomkov iz te knjige.

...Pri proučevanju sodobne mladine se moramo najprej vprašati o kompleksu socialnih in ideoloških konstrukcij, ki določajo družbeni položaj mladih, pa tudi samo vsebino pojmov mladina in mladost...

in nadaljuje

...Lahko rečemo, da mladino označuje »socialno otroštvo« predvsem zato, ker je na različne načine odvisna od »pedagoškega odnosa« kot objekt raznih institucij (družine, šole, cerkve, političnih institucij, socialno znanstvenih ustanov, vojske, zaporov, itd.), ki poskušajo nadzirati mlade in jim predpisovati potek vzgoje in izobraževanja. To nadziranje ni gola moč, sankcioniranje itd., temveč je v prvi vrsti ideološko podrejanje reprezentantom družbe oz. oblasti. Šele ideološko podrejanje reprezentantom omogoča brezkonfliktno podrejanje mladih moči šole in

drugih institucij. Pedagoški odnos do mladih je tu obenem dejavnik ideološkega podrejanja (vse ideologije so imele in imajo »pedagoške ambicije«, in to predvsem do mladih) kot tudi učinek delovanja ideologije na mlade...

Posebno poglavje je namenjeno prav slovenski mladini. Avtorica jo takole opredeljuje:

...Dejansko cel sklop značilnih pojavov in pomembnih inovacij v slovenski mladinski sceni oz. nadaljnjih učinkov teh inovacij v širši družbi kaže na to, da se med mladimi hitro krepi zavest o generacijskih posebnostih, ki niso več bistveno določene s položajem mladinskega kongresa v Krškem (dejansko že nekaj let prej) postavljajo mladi bistvena vprašanja družbenega razvoja, ki jih do sedaj ni postavljala nihče ali vsaj ne tako odločno. Zavračajo zastarele koncepte razvoja (npr. koncept ekstenzivne proizvodnje z veliko porabo energije in snovi), nasprotujejo avtoritarnim in nedemokracičnim posegom oblasti, problematizirajo dosedanje oblike legitimiranja družbe, kot je na primer sedanji volilni postopek, terjajo spremembo neustreznih ustavnih in drugih pravnih določb, zavzemajo se za pravno urejeno družbo itd., zavračajo infantilizirane oblike mladinskega »potrjevanja« družbe in mesta mladih v njej (npr. štafeto, dosedanje načine praznovanja dneva mladosti), načenjajo dozda nedotakljive tabu teme (npr. služenje vojaškega roka, problematizirajo koncept predmeta obramba in zaščita v šolah) itd. ...

Zanimivi so odgovori slovenskih anketirancev v Jugoslovanski raziskavi mladine (JUPIO) do sklepne slovesnosti praznovanja dneva mladosti. Do teh podatkov so prišli spomladi l. 1986, torej leto dni pred znanimi »štafetnimi« zapleti v Sloveniji (odgovori so v %).

nadalj. na str. 6

	Jugo-slovanski anketiranci	Slovenski anketiranci
1. Prireditev je dobra in sploh ni treba menjati, naj ostane ista kot doslej	18,8	47,2
2. Prireditev je delno presežena in bi bilo treba vnesti nekatere novosti	30,4	28,5
3. Mislim, da je prireditev zastarela in da jo je treba v osnovi spremeniti	17,4	8,1
4. Ta prireditev sploh ni potrebna današnji mladini	22,9	5,7
5. O tem nimam nikakršnega mnenja — to me ne zanima	10,4	10,6
	N = 538	N = 6840

Številke in odstotki so že sami po sebi dovolj zgovorni. Kaj se je s štafeto in prireditvami ob njej dogajalo v letu 1987 pa je vsem dobro znano.

Podobnih »zgovornih tabel« je v knjigi precej. Anketirance so med drugimi tudi vprašali, kateri so po njihovem mnenju najvažnejši problemi jugoslovanske družbe danes. Dobili so naslednje odgovore:

	Slovenski anketiranci	Jugo-slovanski anketiranci
1. Ekonomski problemi	41,3	50,2
2. Nedisciplin, neodgovornost	33,1	24,0
3. Delovanje političnega sistema	17,3	5,6
4. Socialne razlike	15,9	14,5
5. Neenakomerna razvitost republik in pokrajin	14,7	5,2
6. Nezaposlenost	13,0	40,2
7. Slabo vrednotenje dela in znanja	11,0	6,1
8. Gospodarski kriminal	9,3	8,1
9. Ni prave politične avtoritete	5,2	2,2
10. Onesnaževanje človekovega okolja	4,8	3,6
11. Kriza morale	4,6	5,7
12. Nacionalni problemi	4,6	5,6
13. Stanovanjski problemi	4,3	4,3
14. Nespoštovanje človekovih pravic in svobode	3,7	1,8
15. Alkoholizem, narkomanija	2,4	3,8
	N = 538	N = 6840

Odgovori mladih kažejo, da so za slovenske mladince najbolj pereči problemi ekonomske organiziranosti družbe. V primerjavi s temi pa idejni moralni, čisto politični problemi, niso posebno pereči.

Za jugoslovansko mladino pa je poleg ekonomskih problemov daleč najbolj pereč problem nezaposlenosti (40,2 %), kar je tudi razumljivo zaradi visoke stopnje nezaposlenosti mladih v Jugoslaviji.

Knjiga v tem stilu obdeluje še številna druga področja in interese mladih. Je temeljita analiza neke generacije, ki živi v času krize in velikih sprememb. Nanje ima vpliv — čeprav mnogi tega ne priznajo.

Zatorej: Knjiga je orožje, vzemite ga v roke! Če se bo kdo ob tej kratki predstavitvi zanimal za to knjigo, jo dobi pri urednici Knoplane.

Uredništvo

IZREKI

Najhujše plačilo za neprijatelja je tvoje dobro delo.

Ljubezen nikoli ne ukazuje, vedno le prosi.

Brez denarja je težko živeti, a brez srca je ŠKODA živeti.

Včasih se prav v majhnem vrabcu skriva najhujši kragulj.

NOVIČKA

V tem mesecu se je zbrala inovacijska komisija. Obravnavala je eno tehnično izboljšavo in eno inovacijo. Bernard Jemec je prijavil tehnično izboljšavo gonila TMRF 2 90/14. Jože Gerbec pa je prijavil inovacijo — navijanje valjčkov za ENTEL aparate na brezčolničnih statvah SULCER. Oba predloga sta trenutno v obravnavi pri strokovnih komisijah.

JUBILEJNI KONCERT OB 40-LETNICI GODBE MILICE LJUBLJANA

Pihalni orkester milice je bil ustanovljen 1948. Pod vodstvom Vinka Štrulja st. se je iz skromnih začetkov razvijal v eno najvidnejših tovrstnih skupin pri nas, postal pa je znan in cenjen tudi v številnih evropskih deželah.

Pot orkestrovega razvoja je tekla skladno z oblikami in vsebino njegovega delovanja ter z načrtnim delom za strokovno izpopolnjevanje njegovih članov, glede na zahteve sodobnejše literature pa tudi z dopolnjevanjem orkestralne zasedbe. Pod vodstvom svojih stalnih dirigentov Rudolfa Stariča, Jožeta Hriberška, Vinka Štrulja in Franca Gornika je na številnih proslavah, prireditvah in koncertnih večerih poustvarjal najtehtnejša dela domačih in tujih skladateljev, pri čemer je še posebno vneto gojil partizansko in revolucionarno borbeno pesem. Posebej velja poudariti, da je prav poustvarjalna sposobnost Godbe milice spodbudila mnoge slovenske skladatelje, da so nekatera svoja, deloma tudi sodobnejše koncipirana dela, napisali tudi za to zvrst orkestralne zasedbe.

Orkester je do danes izvedel prek 6000 koncertov ali drugih nastopov, redno snema za RTV Ljubljana, izdal je že osem gramofonskih plošč, nekatere v sodelovanju s Partizanskim pevskim zborom v Ljubljani.

Godba milice je za svoje delo prejela številna priznanja in je tudi nosilec več državnih odlikovanj.

Koncert bo v ČETRTEK, 17. novembra ob 19.30 v veliki dvorani Cankarjevega doma. Cena vstopnic je 5.000 din.

IPI prejica

Zaradi prenizkih OD (realno od drugih DO za 25 %) je bilo v tovarni meseca septembra po oddelkih precej govoric. Prišlo je celo tako daleč, da se je pripravljala stavka, ker nismo mogli povečati osebnih dohodkov. Omejeval nas je zakon, čeprav je bilo dovolj denarja. Tisti, ki se je najbolj zavzel za povišanje OD, je govoril z vodstvenimi delavci. Osební dohodek se je v septembru povečal za 10,5 %.

Po tovarni se sedaj govori, da so dvignili osebni dohodek tudi pobudniku oziroma organizatorju, predvsem zato, da je ostal tiho.

To ni res! Vsak se lahko prepriča v kadrovske službi, koliko točk ima katerikoli delavec v naši delovni organizaciji. Tisti, ki si je pa to izmislil, naj ne govori in raznaša naokoli neresnice in če ga ni sram, naj rajši naravnost povpraša prizadetega. Le-ta je pripravljen svojo plačilno kuverto razobesiti na oglasni deski.

S. J.

V Sivilanitu nič več bolečih hrbtov

»O, zdravo! Kar naprej! Samo preobujem se pa takoj gremo!«

Takole naju je z Mojco pozdravila Ivana Skamen, ko sva se znašli v njeni pisarni v Sivilanitu. Ura je bila malo pred poldnevom, to pa je v Sivilanitu čas za rekreacijo. Toda lepo po vrsti!

Po hodniku in stopnicah smo prišle v obrat, kjer delavke šivajo svilene kravate. Ko smo stopile v delavnico, so se v nas uprle oči delavk.

»Kaj je punce, še niste pripravljene! No, gremo! Danes imam za vas pripravljene nove vaje in jasno, novo muziko,« jih je pozdravila Ivana.

Delavke se niso obotavljale. Za trenutek so iz rok spustile šivanke, blago in šale, se postavile ob robove miz in si tako našle prostor za razmigavanje. Še malo in po delavnicah so se razlegali živahni zvoki glasbe. Najprej je voditeljica pokazala in razložila vajo, nato pa so delavke ob zvoku glasbe ponavljale za njo. Vsaka vaja je trajala nekaj minut. To, da so telovadile ne pomeni, da so oponašale vaje telovadk, ki jih gledamo po televiziji, ampak so bile vse prilagojene prav za razmigavanje delov telesa, ki najbolj trpijo pri delu, ki ga opravljajo te ženske. Razmigale so si ramena, pa vratne mišice in hrbet. Nato so na vrsto prišle noge in roke. Ob koncu so poskakovale ob živahnem ritmu glasbe. Vse skupaj je potekalo deset minut. Na koncu so zadihane delavke spet sedle vsaka k svojemu delu.

Ko sem opazovala delavke pri telovadbi (tudi slikala sem jih, zato so bile malo v zadregi in po sobi se ni razleglo petje ob spremljavi glasbe kot to telovadke običajno počno, da je vzdušje še bolj veselo) sem ugotovila, da resnično vsaka dela po svojih zmoglostih. Nekatere so delale počepa dosledno, druge so le rahlo skrčile kolena, ene so nato obračale vrat in glavo, druge spet ne tako intenzivno. Razgibale so se pa vse. Pa tudi razpoloženje v delavnici se je izboljšalo. Ivana, ki je vodila rekreacijo, je dekleta opozarjala na neprimerno obutev, na doslednost gibov pri posamezni vaji, pa tudi sama je živahno migala skupaj z njimi. Na koncu je opis vaj in kaseto pustila delavki, ki vodi rekreacijo, kadar nje ni. Tako delavke nekaj časa telovadijo ob isti glasbi in delajo iste vaje, dokler jim Ivana ne prinese »nov material«. Ni potrebno posebej povedati, da znajo ta čas že vsa besedila popevk na pamet. Zvedela sem, da je bil pred leti največji »telovadni hit«, Šifrerjev — Martinov lulček.

Poslovile smo se od delavk in odšle v pisarno, kjer sva z Mojco, Ivani postavili še cel kup vprašanj. Ivana Skamen, ki je v Sivilanitu socialna delavka, nama je razložila, kako so sploh prišli do ideje o rekreaciji na delovnem mestu.

Z rekreacijo med delovnim časom so pričeli že leta 1981. Idejo so dobili ob gledanju neke televizijske oddaje. Nato so pohiteli. Stavili so predlog za delavski svet, za aktivni odmor med delom za delavce, ki opravljajo dela v sedečem položaju s prisilno držo telesa. Še prej so zadevo obravnavale osnovne organizacije sindikata, strokovni svet DO ter zdravstveni delavci. Ti zadnji so tudi pripravili program telovadnih vaj, ki jih je mogoče izvajati na delovnih mestih in učinkovito odpravljajo in ublažijo posledice delovnih obremenitev.

Ivana je povedala, da so bili v glavnem vsi vodilni za to, da se uvede rekreacija. Čeprav delavke povsod delajo na normo, le-te niso spreminjale zaradi rekreacije. Izgubljeni čas za tak »aktivni« odmor, pa so se dogovorili, da gre na račun »zastojnega časa« delavcev, ki so vključeni v rekreacijo. Delavke, ki ne telovadijo, v tem času niso proste ali na kavici, ampak morajo normalno delati naprej. Tak je dogovor.

Z Mojco naju je zanimalo, zakaj telovadijo ravno od 11.50 do 12. ure. Ivana je razložila, da so to uro izbrali zato, ker je to čas med malico in koncem delovnega časa. V tem času se stopnjuje utrujenost, ki doseže vrhunec tam nekje okoli 13. ure. Rekreacija pa pripomore, da delavke lažje preživijo ta del delovnega časa in da ne hodijo do-

mov popolnoma zbite od utrujenosti. V začetku so bile težave. Delavke so se smejale, bilo jim je nerodno in so raje gledale tiste izjeme, ki so telovadile. No kasneje, čez čas so se pa skoraj vse vključile v rekreacijo. Zdaj je ne bi opustile za nič na svetu.

Kot zanimivost je socialna delavka povedala še, da imajo v Sivilanitu oddelek, kjer so zaposleni sami invalidi. Le-ti so pred leti na delavskem svetu užaljeno pripomnili in zahtevali, da se tudi pri njih uvede rekreacija. To je presenetilo vodilne delavce. Hitro so kupili nov kasetar (tako kot za vse obrate, kjer imajo rekreacijo). Ivana je posnela glasbo na kaseto in začela se je rekreacija tudi pri invalidih. Jasno, da so vaje prilagojene strukturi zaposlenih. Je pa sedaj v tem oddelku več veselja in delavci so bolj zadovoljni.

Telovadijo pa v naslednjih obratih: v šivalnici — vse robilke po širini in dolžini in popravljalke napak. V konfekciji frotirja, vse šivilje in izdelovalci drobnih izdelkov ter v konfekciji svile — vse izdelovalke kravat.

Ob koncu našega pogovora je Ivana Skamnova povedala še, da rekreacija v delovni organizaciji pomaga tako pri zdravstvenih težavah kot tudi razbija monotonijsko vsakdanjega delovnika in enolične dela.

Bogdana Rejc

Dekleta si poiščejo prostor in začne se telovadba ob živahnih zvokih glasbe

Po rekreaciji sem povprašala zadihane delavke, kaj menijo o telovadbi med delovnim časom. Takole so mi povedale:

IVANKA VRHOVNIK, rezanje šalov

Vedno telovadam. Ne boli me več hrbet. Precej drugače je kot prej, ko ni bilo rekreacije. Telovadba se mi zdi dobra zadeva in mislim, da se ji ne bi več odpovedala.

NATAŠA KEMPERLE, striženje šalov in rut

Redno vsak dan telovadam. Res se mi zdi v redu, da se med delovnim časom razgibamo. Pri svojem delu ves čas stojim, zato me pogosto bolijo noge. S telovadbo pa bolečine v nogah izginejo in lažje delam še tisti dve uri. To je dobra stvar.

nadalj. na str. 8

nadalj. s str. 7

TILKA PESTOTNIK, izdelava kravat

Pri svojem delu ves čas sedim. Zato je telovadba zame res dobrodošla. Vedno telovadim. Ko se razmigam, se počutim bolje in tudi lažje delam.

VALENTINA UČAKAR, ročno šivanje čiste svile

Ne telovadim, ker me boli noga in moram zelo paziti, kako stopim. Že trideset let sem v Svilanitu in

zadnjih nekaj let, ko so uvedli telovadbo, je res živahno. Tudi sama bi telovadila, če me ne bi bolela noga. Mislim, da je vsaka rekreacija v redu, saj nobena telovadba ne škodi.

PETRA JERCE, izdelava kravat

Večino delovnega časa sedim. Vedno telovadim in si tako razgibam hrbet, da me ne boli več. Tudi glasba po kateri telovadimo mi je všeč. Še naprej bom sodelovala pri rekreaciji.

Bogdana Rejc

Roke gor! Globoko vdihni! Še! Roke dol!

Med delom se v telesu pojavljajo določeni biokemijski procesi: organi, organski sistemi in organizem kot celota se prilagajajo pogojem dela. Vse to seveda vpliva na človekovo zdravstveno in delovno sposobnost, človeško telo pa na take vplive reagira zelo raznovrstno. Proces, ki se porajajo pod vplivom dela v posameznih organih, niso omejeni, pač pa bolj ali manj vplivajo na funkcionalno stanje drugih organov. Vsi premiki oziroma gibanja organizma je osnovano na delovanju skeletnih mišic, njihovo delovanje pa usmerja živčni sistem. Delovna sposobnost celotnega organizma, aktivnost organov oziroma organskih sistemov ter kvaliteta in kvantiteta, je odvisna od delovanja mišic.

Nepravilna organizacija dela prihaja do izraza s svojimi škodljivimi posledicami na vsakršnem delovnem mestu, kjer delo ni organizirano po principu optimalnih delovnih pogojev glede na človekovo psihosomatiko in njegove psihofiziološke posebnosti. Delavci, ki imajo daljši delovni čas, statično obremenitev zaradi prisilnega položaja telesa pri delu, vsiljeni ritem dela ali preobremenjenost lokomotorne aparata (mišičja in okostja), sluha in drugih organov, se hitro utrudijo in izčrpajo, zato pri njih lahko nastanejo nepopravljive ali težko popravljive spremembe, ki se kažejo v obliki akutnih in kroničnih obolenj. Slednje ne predstavlja več normalno stanje organizma, marveč delo pod spremenenimi, nefiziološkimi pogoji, kar

izzove poškodbe celega organizma ali pa le posameznih organov.

POŠKODBE PRI DELU V SEDEČEM POLOŽAJU: prihaja do statičnih obremenitev posameznih delov telesa, še posebno takrat, kadar se ne uporablja primernih sedišč ali pa je narava dela taka, da je potrebno delati v pripognjenem položaju ali pa z vzdignjenimi rokami. Postopoma prihaja do deformacije hrbtenice (ukrivljenost). Delo v sedečem položaju pa lahko povzroči tudi želodčne motnje oziroma motnje prebavnega trakta.

PRISILNI POLOŽAJ TELES: Klečanje in čepenje lahko povzroči revmatične spremembe ali degenerativne spremembe na sklepih.

Do naštetih okvar prihaja največkrat po večletnem kvarnem delovanju škodljivih vplivov na organizem. Kako le te preprečiti ali pa vsaj omiliti? Ena izmed možnosti je tudi razgibanje oziroma telovadba. Rekreacija — med delovnim časom? Zakaj pa ne?!

Mojca Habinc

ZAHVALA

Ob smrti očeta

IGNACIJA BIZILJA

se zahvaljujem DO Induplati, obrat Peče, za venec in izraženo sožalje in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Olga Avbelj z družino

ZAKAJ NE BI POSKUSILI?

Z Mojco se v Svilanit nisva odpravili zaradi lepšega ali kar tako, ampak sva hoteli neposredno videti in slišati kaj več o njihovi rekreaciji — med delovnim časom. Kajti njihove izkušnje bi zelo prav prišle tudi delavcem, ki delamo v Induplati. Tudi pri nas obstajajo kategorije delavcev, ki opravljajo dela v sedečem položaju s prisilno držo telesa. Predvsem so to šivilje v naših dislociranih obratih. Le-te že dalj časa stokajo o tem, kako jih boljijo hrbtenice. Glede na naravo njihovega dela je to lahko resnično hud problem. Rekreacija med delovnim časom je zagotovo ena od alternativ, ki bi takim delavkam pomagala.

Tudi v Jaršah imamo obrat, kjer delavke opravljajo delo stoje in ob tem pregledujejo blago. Ravno tako bi njim olajšali delo in izboljšali počutje z redno nekajminutno rekreacijo.

Seveda zadeva ni tako enostavna kot se sliši na začetku. Visoke norme v šivalnici pogosto ne omogočajo delavkam niti najnujnejšo izredno prekinitev delovnega procesa. Toda z razumevanjem vodilnih struktur bi zagotovo našli rešitev, ki ne bi preveč motila proizvodni proces, delavkam pa razbila ubijajočo monotonost na delovnem mestu in izboljšala pogoje dela in počutje.

Tale zapis je ideja in možna rešitev za pogosta klasična obolenja delavk, ki opravljajo taka dela ne le v Induplati, ampak v celotni tekstilni stroki pa tudi drugod.

Bogdana Rejc

ČLOVEK OB POLNI LUNI PONORI

Že v najstarejših časih so ljudje povezovali lune mene s človekovim vedenjem. Najboljši zgled je legenda o volkodlaku, človeku, ki se ob polni luni spremeni v volka. To verovanje v nekakšno lunino moč odsevajo tudi izrazi kot pri nas »luna ga je trčila«, ali v angleškem jeziku izraz za norca »lunatic«.

Zanesljivo je, da človek zaradi polne lune ne ponori. Res pa je, da se včasih nenavadno vede. Policijski spisi kažejo, da je hudodelnih prestopkov mnogo več v času polne lune. Tako je iz 15-letne statistike ameriškega mesta Miami očitno, da začne število umorov vedno naraščati dan pred polno luno in doseže vrhunec pri polni luni in se nato spet umiri. Nekaj podobnega so opazili v nekaterih bolnišnicah za duševne bolnike: število bolnikov se pri polni luni vedno poveča. Podatki nakazujejo, da je v trditvi nekaj resnice, čeprav tega medicinsko ne znamo pojasniti. Nemara bi miselno dosledno lahko sklepali, da lunina težnost, ki vpliva na plimo in oseko zemeljskih morij, nemara spremeni ravnovesje tekočin v človeškem telesu in tako vpliva na naše razpoloženje.

Dr. Miha Likar

(Ljudje praviijo o zdravju)

Osnutek proizvodnega koledarja

Proizvodni koledar se bo sprejemal v okviru letnega plana na delavskem svetu.

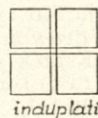
Delavci!
Pripombe na proizvodni koledar posredujte svojim delegatom na delavskem svetu, najkasneje do 22. novembra 1988.

1989 - PREDLOG

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAY	JUNIJ	JULIJ	AVGUST	SEPTEMB	OKTOBER	NOVEMB.	DECEMB.
1 N	1 S	1 S	1 S A	1 P	1 Č	1 S B	1 T	1 P	1 N	1 S	1 P KD
2 P	2 Č	2 Č	2 N	2 T	2 P	2 N	2 S	2 S A	2 P	2 Č	2 S
3 T	3 P	3 P	3 P	3 S	3 S B	3 P	3 Č	3 N	3 T	3 P	3 N
4 S	4 S A	4 S A	4 T	4 Č	4 N	4 T	4 P	4 P	4 S	4 S B	4 P
5 Č	5 N	5 N	5 S	5 P	5 P	5 S	5 S	5 T	5 Č	5 N	5 T
6 P	6 P	6 P	6 Č	6 S B	6 T	6 Č	6 N	6 S	6 P	6 P	6 S
7 S A	7 T	7 T	7 P	7 N	7 S	7 P	7 P	7 Č	7 S B	7 T	7 Č
8 N	8 S	8 S	8 S B	8 P	8 Č	8 S A	8 T	8 P	8 N	8 S	8 P
9 P	9 Č	9 Č	9 N	9 T	9 P	9 N	9 S	9 S B	9 P	9 Č	9 S A
10 T	10 P	10 P	10 P	10 S	10 S A	10 P	10 Č	10 N	10 T	10 T	10 N
11 S	11 S B	11 S B	11 T	11 Č	11 N	11 T	11 P	11 P	11 S	11 S A	11 P
12 Č	12 N	12 N	12 S	12 P	12 T	12 S	12 S	12 T	12 Č	12 N	12 T
13 P	13 P	13 P	13 Č	13 S A	13 T	13 Č	13 N	13 S	13 S	13 P	13 S
14 S B	14 T	14 T	14 P	14 N	14 S	14 P	14 P	14 Č	14 S A	14 T	14 Č
15 N	15 S	15 S	15 S A	15 P	15 Č	15 S	15 T	15 P	15 N	15 S	15 P
16 P	16 Č	16 Č	16 N	16 T	16 P	16 N	16 S	16 S A	16 P	16 Č	16 S B
17 T	17 P	17 P	17 P	17 S	17 S	17 P KD	17 Č	17 N	17 T	17 P	17 N
18 S	18 S A	18 S	18 T	18 Č	18 N	18 T KD	18 P	18 P	18 S	18 S	18 P
19 Č	19 N	19 N	19 S	19 P	19 P	19 S KD	19 S	19 T	19 Č	19 N	19 T
20 P	20 P	20 P	20 Č	20 S	20 T	20 Č KD	20 N	20 S	20 P	20 P	20 S
21 S	21 T	21 T	21 P	21 N	21 S	21 P KD	21 P	21 Č	21 S	21 T	21 Č
22 N	22 S	22 S	22 S B	22 P	22 Č	22 S	22 T	22 P	22 N	22 S	22 P
23 P	23 Č	23 Č	23 N	23 T	23 P	23 N	23 S	23 S B	23 P	23 Č	23 S
24 T	24 P	24 P	24 P	24 S	24 S	24 P KD	24 Č	24 N	24 T	24 P	24 N
25 S	25 S B	25 S B	25 T	25 Č	25 N	25 T KD	25 P	25 P	25 S	25 T	25 P
26 Č	26 N	26 N	26 S	26 P	26 P	26 S KD	26 S	26 T	26 Č	26 N	26 T
27 P	27 P	27 P	27 Č	27 S	27 T	27 Č KD	27 N	27 S	27 P	27 P	27 S
28 S	28 T	28 T	28 P KD	28 N	28 S	28 P KD	28 P	28 Č	28 S	28 T	28 Č
29 N	29 S	29 S	29 S	29 P	29 Č	29 S	29 T	29 P	29 N	29 S	29 P
30 P	30 Č	30 Č	30 N	30 T	30 P	30 N	30 S	30 S	30 P	30 Č	30 S
31 T	31 P	31 P	31 S	31 S	31 P	31 P	31 Č				31 N
21	22	24	20	22	23	11	23	23	23	20	21
168	176	192	160	176	184	88	184	184	184	160	168
23	22	23	22	24	23	22	23	23	23	23	22
184	176	184	176	192	184	176	184	184	184	184	176

- ☐ nedelja 53
- ☐ prost dan 38
- ☐ praznik 9
- ☐ del. dan 253
- ☐ solid. sob. 1
- ☐ kolekt. dop. 12

PROIZVODNJA

induplati

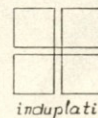
- delovni dnevi 253
- delovne ure 2024
- plačani dnevi 243
- plačane ure 2184

1989 - PREDLOG

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAY	JUNIJ	JULIJ	AVGUST	SEPTEMB	OKTOBER	NOVEMB.	DECEMB.
1 N	1 S	1 S	1 S A	1 P	1 Č	1 S B	1 T KD	1 P	1 N	1 S	1 P KD
2 P	2 Č	2 Č	2 N	2 T	2 P	2 N	2 S KD	2 S A	2 P	2 Č	2 S
3 T	3 P	3 P	3 P	3 S	3 S B	3 P	3 Č KD	3 N	3 T	3 P	3 N
4 S	4 S A	4 S A	4 T	4 Č	4 N	4 T	4 P KD	4 P	4 S	4 S B	4 P
5 Č	5 N	5 N	5 S	5 P	5 P	5 S	5 S	5 T	5 Č	5 N	5 T
6 P	6 P	6 P	6 Č	6 S B	6 T	6 Č	6 N	6 S	6 P	6 P	6 S
7 S A	7 T	7 T	7 P	7 N	7 S	7 P	7 P	7 Č	7 S B	7 T	7 Č
8 N	8 S	8 S	8 S B	8 P	8 Č	8 S A	8 T	8 P	8 N	8 S	8 P
9 P	9 Č	9 Č	9 N	9 T	9 P	9 N	9 S	9 S B	9 P	9 Č	9 S A
10 T	10 P	10 P	10 P	10 S	10 S A	10 P	10 Č	10 N	10 T	10 T	10 N
11 S	11 S B	11 S B	11 T	11 Č	11 N	11 T	11 P	11 P	11 S	11 S A	11 P
12 Č	12 N	12 N	12 S	12 P	12 T	12 S	12 S	12 T	12 Č	12 N	12 T
13 P	13 P	13 P	13 Č	13 S A	13 T	13 Č	13 N	13 S	13 P	13 P	13 S
14 S B	14 T	14 T	14 P	14 N	14 S	14 P	14 P	14 Č	14 S A	14 T	14 Č
15 N	15 S	15 S	15 S A	15 P	15 Č	15 S	15 T	15 P	15 N	15 S	15 P
16 P	16 Č	16 Č	16 N	16 T	16 P	16 N	16 S	16 S A	16 P	16 Č	16 S B
17 T	17 P	17 P	17 P	17 S	17 S	17 P	17 Č	17 N	17 T	17 P	17 N
18 S	18 S A	18 S	18 T	18 Č	18 N	18 T	18 P	18 P	18 S	18 S	18 P
19 Č	19 N	19 N	19 S	19 P	19 P	19 S	19 S	19 T	19 Č	19 N	19 T
20 P	20 P	20 P	20 Č	20 S	20 T	20 Č	20 N	20 S	20 P	20 P	20 S
21 S	21 T	21 T	21 P	21 N	21 S	21 P	21 P	21 Č	21 S	21 T	21 Č
22 N	22 S	22 S	22 S B	22 P	22 Č	22 S	22 T	22 P	22 N	22 S	22 P
23 P	23 Č	23 Č	23 N	23 T	23 P	23 N	23 S	23 S B	23 P	23 Č	23 S
24 T	24 P	24 P	24 P	24 S	24 S	24 P KD	24 Č	24 N	24 T	24 P	24 N
25 S	25 S B	25 S B	25 T	25 Č	25 N	25 T KD	25 P	25 P	25 S	25 T	25 P
26 Č	26 N	26 N	26 S	26 P	26 P	26 S KD	26 S	26 T	26 Č	26 N	26 T
27 P	27 P	27 P	27 Č	27 S	27 T	27 Č KD	27 N	27 S	27 P	27 P	27 S
28 S	28 T	28 T	28 P KD	28 N	28 S	28 P KD	28 P	28 Č	28 S	28 T	28 Č
29 N	29 S	29 S	29 S	29 P	29 Č	29 S	29 T	29 P	29 N	29 S	29 P
30 P	30 Č	30 Č	30 N	30 T	30 P	30 N	30 S	30 S	30 P	30 Č	30 S
31 T	31 P	31 P	31 S	31 S	31 P	31 P	31 Č				31 N
21	22	24	20	22	23	15	19	23	23	20	21
168	176	192	160	176	184	120	152	184	184	160	168
23	22	23	22	24	23	22	23	23	23	23	22
184	176	184	176	192	184	176	184	184	184	184	176

- ☐ nedelja 53
- ☐ prost dan 38
- ☐ praznik 9
- ☐ del. dan 253
- ☐ solid. sob. 1
- ☐ kolekt. dop. 12

KONFEKCIJA

induplati

- delovni dnevi 253
- delovne ure 2.024
- plačani dnevi 213
- plačane ure 2.184

To je Amerika III. del

...Prav nasprotno. Res, da sva se znašli v svetu, kjer sva bili tužki, a sva tudi tu kaj kmalu našli domačnost in prijaznost Slovencev, ki jim je Amerika postala nova domovina. Skoraj neverjetna je misel, da sva se, ob njihovi prijaznosti in iskrenim veseljem nad najinim obiskom počutili, kot bi prišli domov. Bili so to tedaj nama nepoznani ljudje, a že prvi stik nas je tesno povezal med seboj, saj jim je prijaznost sijala že iz oči, nama pa se je najbrž tudi na zunaj poznalo veselo začudenje nad njihovo odprtostjo. Povsem slučajno sva se srečali tudi z nekaterimi drugimi Jugoslovani, ki živijo v ZDA. Slišali so, ko sva govorili slovensko in že so se naša srca odprla drug za drugega, že je stekel pogovor, že smo čutili medsebojno bratsko povezanost. Vedeli sva, da sva vsem tem ljudem prinesli košček domovine in to je bil za naju prijeten občutek.

»Kako je v Sloveniji?« je bilo pogosto vprašanje, na katerega sva odgovarjali, čeprav so tudi sami precej dobro obveščeni o vsem, kar se zgodi pri nas.

S Slovenci pa se nisva srečevali le mimogrede, temveč tudi na njihovih piknikih, ki jih kar pogosto prirejajo tamkajšnja slovenska društva.

Skoraj bi pozabila, da sem v Ameriki, ko smo iz mogočnih cest zavili na stranske poti in sem v kraju Milwaukee pred seboj zagledala tablo z napisom: Triglav park. Tu se zbirajo Slovenci iz vseh koncev, da se ob jedači in pijači srečajo, poveselijo, pogovorijo in morda navežejo nova prijateljstva. Tu si Slovenci postavljajo vikende, tu prodajajo razno pecivo, tu je Slovenija v malem.

In v drugem kraju, v Lemontu, smo se udeležili drugega slovenskega piknika. Kratek umik pred vročino, ki je med betonom in asfaltom v mestu še strašnejša, je bil tu, med drevjem in na travi (ki se ji je precej poznala suša, ki je bila tedaj v ZDA), zelo prijeten. V parku ob samostanu slovenskih frančiškanov, je lepo urejen prostor, kjer lahko ješ, piješ, plešeš ali se kakor koli drugače zabavaš. Urejeno imajo tudi balinišče, kjer je videti, da je balinanje precej priljubljeno.

V pogovoru s Slovenci lahko začutiš, kako veseli so vsakega obiska iz domovine, pa če si jim poznan ali ne. Ko smo se razhajali, so nama mnogi naročali: »Pozdravita Slovenijo!« Najbrž je marsikomu ob tem pred oči stopil kateri od spominov na »stari kraj«, kot pravijo oni svoji nekdanji domovini. A oni imajo sedaj tam svoj novi svet, svojo novo domovino, kjer imajo svoje družine, prijatelje... Njihovo življenje se je vkoreninilo v Ameriki, kjer je življenje, glede na gospodarsko stanje, najbrž precej lažje, kot pa bi bilo pri nas. A kljub temu se jasno vidi, da še ljubijo našo malo domovino in občudovanja vreden je njihov ponos, da so Slovenci... Poleg vsega tega pa sva si ogledali tudi druge zanimivosti Chicaga. Industrijski muzej, zgodovinski muzej, akvarij, živalski vrt, poletno gledališče na prostem... Tudi največji ameriški zabaviščni park Great America sva obiskali. Vožnja z najrazličnejšimi avtomobili, dvigali, čolni, vrtiljaki, vlaki in vlakci ter s še marsičem, je morda za koga prenora, a nama se je zdela prijetna.

In kadar smo se takole potepali precej daleč iz mesta, smo se v večernih urah utrujeni, a kljub temu vedno srečni vračali v čudovit objem od nočne razsvetljave pisanega Chicaga. Vse stolpnice žarijo v pisanih lučeh in tedaj sem skoraj mislila, da že sanjam...

Ogleda vredni so tudi mnogi nakupovalni centri, kjer je na enem samem mestu toliko trgovin, da si moraš za ogled vseh vzeti ogromno časa. To so velike, sijajne trgovine, kjer pa se z zavestjo, koliko naših dinarjev je potrebnih že za en sam ameriški dolar in koliko dolarjev je potem potrebnih za recimo eno obleko ali čevlje, ne počutiš prav dobro.

(konec prihodnjič)

Katarina Letnar

NOVIČKE

Trenutna izobrazbena struktura zaposlenih v Induplati je naslednja: 584 delavcev ima osnovnošolsko izobrazbo, 42 je takih, ki so polkvalificirani delavci, 229 je kvalificiranih, 102 delavca imata srednjo šolo oziroma so visoko kvalificirani, 26 jih je z višjo šolo in 20 delavcev z visoko šolsko izobrazbo.

Delo v tem mesecu je opravila tudi disciplinska komisija. Obdelali so deset primerov. Petim so izrekli javni opomin, trem kršiteljem grozi prenehanje delovnega razmerja, dva pa sta zaslužila pogojne kazni.

Delegata iz oplemenitilnice je zanimalo, zakaj zaradi slabega dela nekaterih delavcev v obratu, znižujejo stimulacijo vsem in kam gre denar, ki ga delavci zaradi slabega dela nekaterih, ne prejmejo.

Tov. Klešnik mu je odgovoril, da je v takem primeru pač manjši obračun OD. Dodal je še, da se dela resnično velika škoda, ker nekateri delavci niso dovolj pazljivi pri svojem delu. Če stroj ne dela v redu, ga je potrebno ustaviti in počakati, da ga popravijo v čim krajšem času. »Ne moremo si privoščiti slabe kvalitete blaga, saj ga ne moremo prodati in se zato kopičijo zaloge v skladišču,« je povedal tov. Klešnik.

Tečaji nemškega in angleškega jezika potekajo s polno paro. Tečajniki si pridobivajo novo znanje v sejni sobi naše delovne organizacije.

Objavljamo urnik poučevanja nemškega in angleškega jezika:

Ponedeljek:

od 13.00—15.00 — nemščina

Torek:

od 6.00—7.30 — angleščina

Torek:

od 14.00—16.00 — nemščina

Sreda:

od 13.00—15.00 — nemščina

Četrtek:

od 6.00—8.00 — nemščina

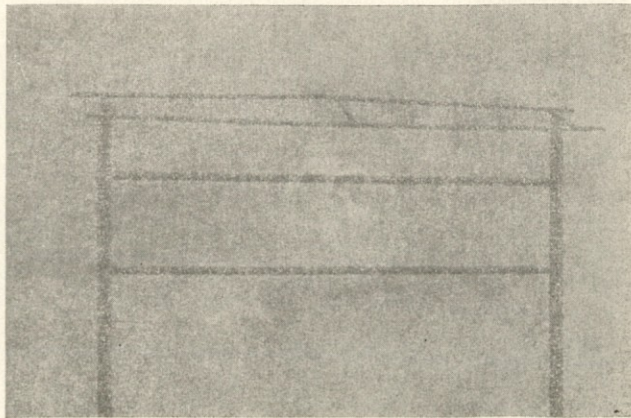
Četrtek:

od 14.00—15.30 — angleščina

V kadrovske službi pa obstaja zvezek za rezervacijo sejne sobe.

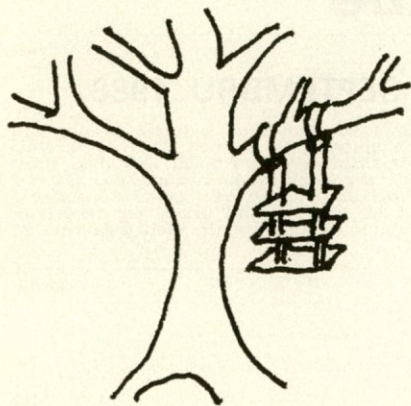

Listje je odpadlo z dreves, zato se sedaj lepše vidijo ptičje hišice

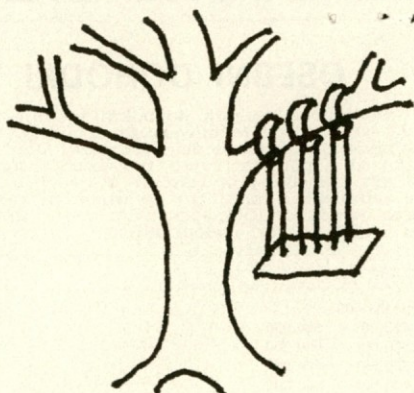

Naša oglasna deska...

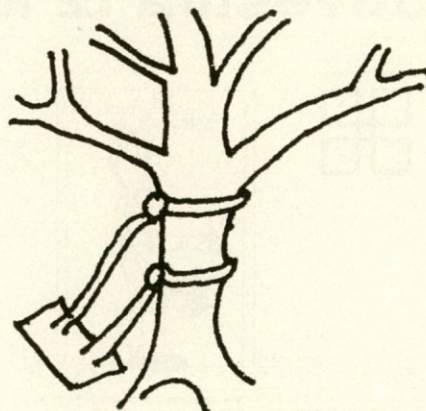
GUGALNICA

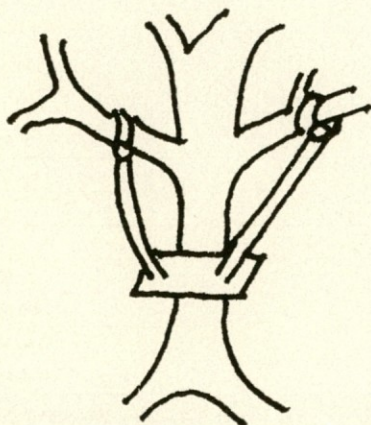
Takšno predlaga strokovnjak.

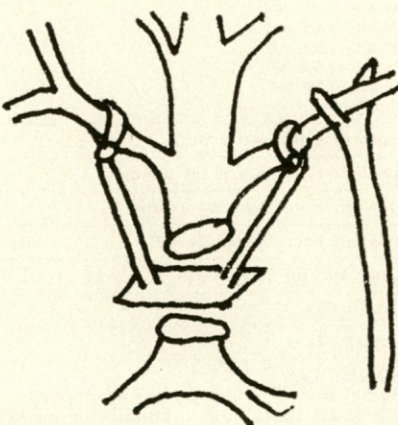
Generalna direkcija ima takšen predlog.

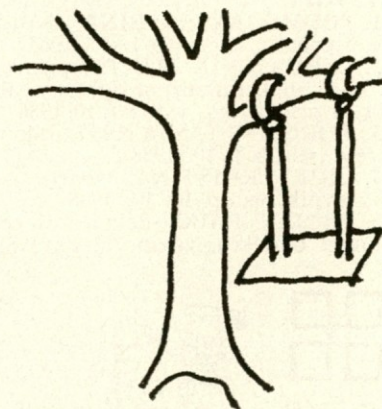
Komisija delavskega sveta predlaga tako.

Končna rešitev, za katero je doseženo soglasje.

Izvajalec bi zamisel uresničil tako.

To pa so si želeli uporabniki.

Otroci in tovarišice iz vrtca v Preserjeh so tako kot

vsako leto obiskali spomenik pred tovarno Induplati v Jaršah. Prižgali so svečke, tovarišice pa so jim povedale, kaj pomeni 1. november in koga vse se spomnimo tega dne.

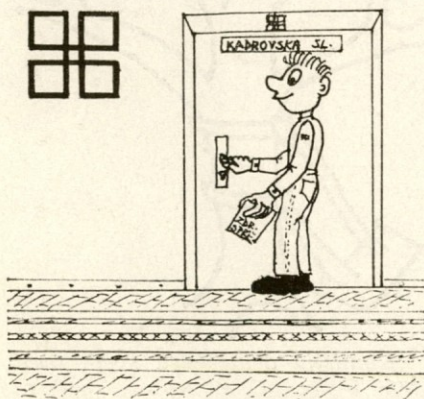
OBVESTILA IZ KADROVSKE SLUŽBE

IZSTOPI:

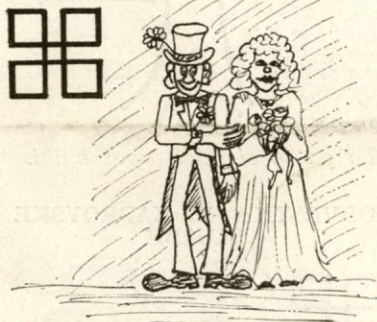
1. KRIŽMAN FERDINAND, kurir, 30. 9. 1988, invalidsko upokojen
2. VUKOVIČ NEDELJKO, točenje in prodaja pijač in strežba, 30. 9. 1988, na željo delavca
3. PER JUDITA, dvojenje v predilnici, 2. 10. 1988, sporazumno
4. BELEC JANEZ, točenje, prodaja pijač in strežba, 7. 10. 1988 delo za določen čas
5. BARLE BOGDAN, oskrbnik koče na Mali planini, 26. 10. 1988, sporazumno
6. SARC POLONA, dessinateur — pripravnik, 4. 10. 1988, potek pripravniške dobe

obvestila iz kadrovske službe

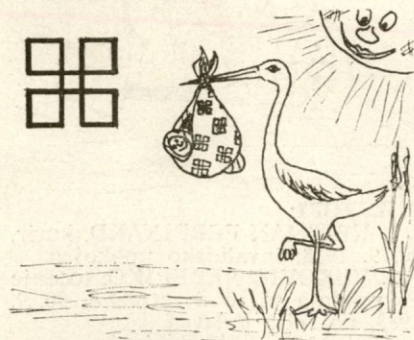
VSTOPI:

1. PODMILJŠAK ALBINA, dvoje-nje v predilnici, vstop 1. 10. 1988
2. LEBENIČNIK MARTA, pripra-va barv in kemikalij v oplemenitil-nici — pripravnik, vstop 1. 10. 1988
3. KOROŠEC TANJA, blagajnik v upravi, vstop 1. 10. 1988
4. GRILJ KRISTINA, šivilja — pripravnik, vstop 10. 10. 1988
5. PEČJAK RADO, delavec v ce-radnem oddelku, vstop 20. 10. 1988

POROČILI SO SE:

1. ČRTALIČ TATJANA iz priprav-ljalnice, poročena GORJUP
2. HADŽIĆ IZETA iz tkalnice, po-ročena MEHIĆ

RODILI SO SE:

1. HRIBAR BRANKU iz obrata konfekcije posebnih šotorov, hči NEJA

OSEBNI DOHODKI V SEPTEMBRU 1988

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami, dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obr.). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 urami in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oz. nadomestilo:

Razred	Število
do 453.000	21
453.001— 500.000	25
500.001— 600.000	186
600.001— 700.000	211
700.001— 800.000	180
800.001— 900.000	89
900.001—1.000.000	55
1.000.001—1.100.000	38
1.100.001—1.200.000	18
1.200.001—1.300.000	16
1.300.001—1.400.000	9
1.400.001—1.500.000	7
1.500.001—1.600.000	9
1.600.001—1.700.000	6
nad 1.700.000	3
Zaposleni s 160—200 urami	873
Zaposleni z manj kot 160 urami	64
Zaposleni z več kot 200 urami	6
Zaposleni brez obračuna OD	50
Skupaj število zaposlenih	993
Najnižji OD	320.000
Najvišji OD	2.150.000
Povprečni OD	749.896

Vrednost točke je v septembru znašala v bruto vrednosti 4,20 din. Najnižji OD v višini 320.000 din je prejela pripravnica s 70 odstotno oceno sestavljenosti del in nalog ter brez gibljivega dela OD.

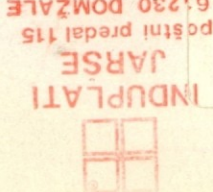
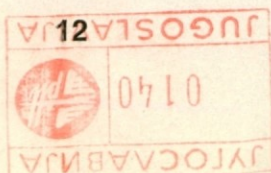
BOLNIŠKI IZOSTANKI V SEPTEMBRU 1988

Oddelek	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu v %	Poškodba na poti v %	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremistvo v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja tkanin	534	3,79	0,16	0,19	1,07	1,03	0,05	4,07	10,36	10.153
Konfekcija, Mengeš, Radomlje, Peče	214	6,47	0,28	—	0,06	0,33	0,13	3,74	11,01	4.325
Konfekcija Mokronog	78	5,18	—	—	0,28	1,40	0,06	6,75	13,67	1.959
Prodajalna	25	3,70	—	—	—	—	—	4,05	7,75	352
Gostinska dejavnost	25	2,31	—	—	—	—	—	6,62	8,93	406
Uprava	113	2,25	—	—	0,23	0,43	0,16	4,62	7,69	1.595

Povprečni izostanki za DO: Zaposlenih 989 delavcev

Izostanki zaradi bolezni	4,27 %
Izostanki zaradi nesreče pri delu	0,15 %
Izostanki zaradi poškodbe na poti	0,11 %
Izostanki zaradi poškodbe izven dela	0,64 %
Izostanki zaradi nege	0,77 %
Izostanki zaradi spremstva	0,09 %
Izostanki zaradi por. in pod. por. dopusta	4,33 %

Izdaja v 1500 izvodih DO INDUPLATI Jarše p. o. Ureja 15 č ter fotografiranje BOGDANA REJC. Natisnila tiskarna Učni prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije

61230 DOMZALE

KOLOVORKA UL. 6

DU - 08Č.MAT.KNJ.DOMZALE